

01. DUEHOLM VINDMØLLE

Arkiv reg. no.: 11.05.00

Nykøbing Købstad, Morsø Sønder herred,

Thisted amt.

Vindmølle/+

Matr. no.:

Synonym:

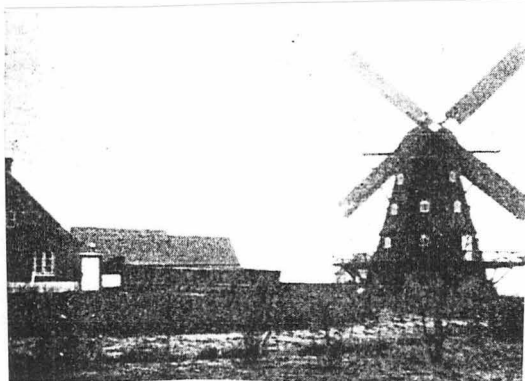

Foto:

Kort snit:

Film/ neg. no.:
kopi postkort, o. 1915, kopi foto, o. 1940

Fredning:
andet:

Alment iøvrigt:

+

- Dueholm Vindmølle opførtes 1803 af regimentskvarterme-ster Anders Tøttrup, der 1797 havde erhvervet Dueholm kloster og Mølle. Se denne: o2.-11.05.00.
 - beliggenheden har været vest for klosteret, - omtrent ved det nuværende: Rørsangervej 17.
 - møllen var en jordstryger paa lav sokkel og kælder af kampesten. Grunder var som kroppen; 8-kantet, - sidst-nævnte i 5 etager(!), for det meste af egetømmer og straa-tækket. Der var 4 kværne.
 - indberetningerne omtaler ogsaa, at møllens underste e-tage var grundmuret, hvilket stemmer daarligt med oplys-ningen fra taksationerne, at det var en "melkjældermølle".
 - møllehuset var beliggende øst-vest og var 16 fag langt og 10 alen bredt. Møllen brandforsikret for 10.200 Rdl.
 - 17. april 1814 nedbrænder møllen, men genopførtes straks efter paa tomten, - nu i pommersk fyr.
 - 03. juni 1845 nedbrænder møllen paany. Ved genopførel-sen bestemtes det, at møllen skulle flyttes ud til Vils landevej, - det senere Vesterbro.
 - møllen med 8-kantet undermølle i 1 etage, opmuret af teglsten, med læsseslidske. (6 alens højde). 8-kantet krop i træ til hatten, spaanklædt, krøjning med svans og sejlrigning, vingefang 34 alen.
 - møllen nedbrænder 06. marts 1869. Paa stedet genopfør-tes en ny mølle, bestilt hos møllebygger Olsen i Randers og leveret pr. skib til havnen i Nykøbing, hvor mølleren saa selv skulle sørge for rejsningen. 22. august 1869 blev møllen brandtakseret til 17.700 rdl.
 - o. 1943 var det paa tale at nedrive møllen, hvorefter planerne om en redningsaktion blev forsøgt.
 - en bevarelse mislykkedes og møllen blev nedrevet 1960
- Beliggenheden har været paa adressen: Vesterbro 43.

Nuv. ejer:
adresse:

Registrant:

Bertil Larsen

dato: 08. juni 1968

Møllerne ved Dueholm

Af Carl Poulsen

»Sankt Jørgens Mølle« var en vandmølle, som lå ved Vesteråen i Nykøbing. Den ejedes af spedalskhedshospitalet »Sankt Jørgens Hus«.

Sådanne hospitalshuse af samme navn fandtes flere steder i landet. Man ved ikke, hvornår de er bygget, men man ved, at i begyndelsen af 1300 årene blomstrede helgentilbedelsen, og der stiftedes mange nye gildelag. Nogle af de mest kendte blandt sådanne broderskaber var calendgilderne, som samledes hver calendæ (den 1. i hver måned), og som havde både præster og rige borgerfolk blandt sine medlemmer. Disse gildelag var ikke velsete af biskopperne og højkirken, men havde opbakning af borgerne.

Det er sandsynligt, et sådant borgerskab, der har stiftet Sankt Jørgens Hus og Mølle i Nykøbing. Sankt Jørgen var jo den nordiske betegnelse for Sankt Georg, der var skytshelgen for de spedalske og folk der var i nød.

Man kunne jo godt tænke sig, at Sankt Jørgens Gildets popularitet og effektivitet har været en torn i øjet på den nyudnævnte biskop Svend den II Moltke af Børglum, og at det var af den grund han stiftede Dueholm Kloster i 1370, ved at skænke Johannittermunkene en grund på Dueholm, med alle rettigheder og alt tilliggende, og endvidere dertil henlagde Sankt Clemens sognekirke i Nykøbing. Såvel kirken, som Sankt Jørgens Hus og Mølle lå på Nykøbing-siden af Vesteråen, der dannede skel mellem klosteret og byen.

Munkene må ret hurtigt have overtaget Sankt Jørgens Hus og Mølle, ligesom en af munkene fungerede som sognepræst i den gamle Sankt Clemens Kirke.

Der var en del stridigheder mellem munkene og byens borgere om rettighederne til kirken og Sankt Jørgens Hus og Mølle, men i 1445 fik prioren i Dueholm pavens stadfæstelse på klosterets gamle rettigheder.

Så langt frem som til 1474 er møllen nævnt som Sankt Jørgens Mølle, men 1481 benævnes den som Sankt Johannes Mølle.

Senere benævnes møllen som Kloster Mølle og Dueholm Kloster Mølle.

Det var en kolossal magt og rigdom munkene fik tilegnet sig i løbet af de ca. 170 år, de var på Dueholm. Flere gårde og huse, spredt ud over Mors, Salling, Thy, Thyholm og Jegindø. Og ofte fik de husene og gårdene foræret. Som eksempel kan nævnes, at Ebbe Stranges enke skænkede gården Rolstrup til Dueholm, bl.a. mod, at der blev holdt 2 ugentlige messer til hendes sjæls frelse. Hun var ikke noget særtilfælde, mange skænkede gårde, huse eller andet gods for at få afholdt messer og for at blive plejet i deres alderdom og blive begravet på Dueholm.

Ved reformationen overgik Dueholm Kloster og gods, herunder Dueholm Kloster Mølle, til kongen. Det menes dog, at prioren forestod driften af såvel kloster som gods til 1538. 1539 blev Dueholm forlenet til Niels Lange til Kærgård, som pant for 1000 rigsdaler, bl.a. mod, at han holdt prioren og de tilbageblevne munke med føde og klæder til deres død.

Flere af munkene overgik til at blive lutheranere, og blev præster ved omegnens kirker. Hvornår den sidste munk forlod Dueholm vides ikke. Prioren døde sidst på året 1558.

Dueholm Kloster var i kongens eje i ca. 125 år, og i det tidsrum forlenet til nedenstående lensmænd:

1539-1565 Niels Lange
1565-1585 Niels Langes enke
Abele Skell
1585-1609 Lauridz Krusze
1609-1629 Otto Skell
1629-1639 Mogens Kaas
1639-1643 Jørgen Krag
1644-1656 Hansz Juuel
1657-1664 Jørgen Seefeldt

Det var ikke kun Dueholm Hovedgård de velædle lensmænd overtog efter munkene. Ifølge en fortegnelse over halve og hele gårde, udfærdiget efter Kongelige Majestæt Chr. IV.s nådigste befaling år 1625, hørte følgende gårde under Dueholm Len:

Morsland

Sønder Herred:

Lødderup 8 gårde, Græsborg 1, Legind 2, Fredsø 6, Nebel 1, Ørding 3 + ½, Storup ½, Sindbjerg 1, V. Assels 4, Hvidbjerg 4 + ½, Fjallerslev 3, Vejerslev 3, Vils 4, Elso 15, Nees 3, Karby 8 + ½, Thorp 4, Tæbring 1, Mollerup 2, Redsted 2.

Nørre Herred:

Tødsø 8 gårde + ½ gård, Frydsbrønd 3, Rolstrup 1, Vodstrup 9, Erslev 8 + 2/2, Solbjerg 7 + ½, V. Jølby 10, Ø. Jølby 1, Sundby 6 + 4/2, Fårtoft 1, Skallerup 1, Thorup 1, Tøving 4, Flade 1 + 2/2, Sejerslev 8, Dybdal 1, Hesselbjerg 4 + 2/2, Skrandrup 2 + 2/2, Ejerslev 2, Jorsby 6, Dråby 6, Nørre Dråby 2, Alsted 2, Galtrup 1.

Sallingholm:

Sæby 2/2, Grynderup 4 + ½, Glynge 2/2, Nautrup ½, Vile 2, Thangelau 2 + ½, Harre ½, Over Sønderup 1, Neder Sønderup 1, Bajlum, Frammerslev 4, Neesbæk ½.

Thye Holm

Refsherred:

Semb 1 gård, Floulev 1, Ginderup 1, Heltborg 1, Hassing ½, Villerslev 1, Stavstrup ½, Thorup 1, Selstrup 1.

Hillerslev Herred:

Vester Vandet 1 gård, Agerholm 2, Frøkiold 1, Stentoft 1, Vilsbøl 1, Kabestoft ½, Tved 3, Sennels 1, Bjerre ½, Hundstrup (Klastrup) 5 + ½, Hjardemål 1, Kåse 2, Aarup 1.

I alt 209 hele gårde og 32 halve gårde
Halve gårde var de gårde, der ikke

havde hartkorn nok til at blive betegnet som gårde. Husmandssteder og jordløse huse var ikke med i fortegnelsen, ligesom Dueholm Kloster Mølle, Lødderup Østermølle, Markmølle og Vejerslev Mølle, samt flere kirker heller ikke var med.

Lensmændene var faktisk små konger, og de styrede deres rige med hård hånd. Folkene havde de hånds- og halsret over i ordets egentlige forstand. Som eksempel kan nævnes, at år 1626 havde ærlige og velbyrdige mand Otto Skell til Hammelse, lensmand udi Dueholm skikket bud efter rettermanden i Holstebro, for at denne kunne komme og afstraffe 3 misdædere. Den ene skulle brændes for kætteri og blodskam mod sin egen stiftatter. Den anden skulle have sit hoved afhugget for manddrab. Den tredje skulle have to fingre afhugget for falsk skudsmål.

Rettermanden skulle have 22 rigsdaler for sit arbejde, dertil 5 rigsdaler i vognleje, i alt 27 rigsdaler. Henrettelserne er sandsynligvis foregået på Hardehøj (Harrehøj), og byens folk har valfartet derud for at se retfærdigheden ske fyldest. I disse tider var sådanne hændelser jo offentlige forlystelser.

Den 17. september 1629 blev Dueholm Len overdraget til Mogens Kaas. I den anledning blev der på kongens befaling afholdt besigtigelse af Dueholm, såvel af inventar som bygninger. Begge dele var i meget ringe stand, dels grundet forsømmelse af lensmændene, men vel også tyskernes hærgen og ødelæggelse. Den tyske kejser havde jo erobret hele Jylland i 1627, og først hen på foråret i 1629 lykkedes det Chr. IV i Lübeck, at slutte fred og få Jylland og andet, af kejseren erobret land, tilbage, mod at afgive sine sønners tyske stifter til kejseren.

Mogens Kaas begyndte straks efter sin tiltrædelse, at få Dueholm bragt på fode. Det var et betydeligt byggeforetagende Mogens Kaas påbegyndte, dels med reparation af de gamle bygninger, som i høj grad var forfaldne, og dels med nybyggeri. Han er tilsyneladende begyndt med fruerstuehuset (det gamle kloster) med følgende rum: fruerstuen, vesterstuen, et lille kammer som lensmanden brugte til læsekammer, fadeburet med 1 sengested, køkkenet med flere sengesteder, endnu et

kammer med 3 sengesteder. Loftet over værelserne benyttedes til kornlager. Under hele huset var der kældere - (spisekælderen, svendekælderen m.fl.). Såvidt vides fandtes der 2 opgange, hvoraf den ene gik helt op til loftet. En trappe med svale var anbragt uden for den yderste fruerstuedør, og på den modsatte side fandtes 2 hemmeligheder (toiletter).

Hele dette stuehus (det gamle kloster) var tækket med tegl. Huset var 16 alen bredt og loftet bestod af ene egebjælker. I fruerstuen, hvor der blev lagt nyt gulv af fjæl, fandtes en jernkakkellovn, som på den tid endnu var ualmindelig. Den var købt i Aalborg og havde kostet 20 rigsdaler. Som røgdør i skorstenen var anvendt rygstykket og forstykket af et gammelt harnisk.

Restaureringen og nyopbygning af Dueholm Hovedgård varede helt frem til foråret 1636. Det skulle dog ikke blive megen glæde Mogens Kaas fik af Dueholm, han døde 3 år senere - Jacobsdag 1639.

I fortegnelsen over Dueholms bygninger af 17. september 1629 var Dueholm Kloster mølle ikke nævnt, muligvis fordi den var blevet repareret og istandsat af Otto Skell, hvilket fremgik af byfoged Olaf Jensens vurdering som tingsvidne i Nykøbing byting den 12. marts 1614, efter at den den 14. august 1613, var betegnet som brøstfædig.

I 1688 nævnes Kloster mølle med dens 6 fags gamle møllehus, underfaldshjul og kværn af 1¼ sjællandske alens bredde og ¼ alen tykke kværnsten. Klostermøllen forblev under Dueholm under hele forleningstiden og fulgte ligeledes Dueholm da generalpostmester Poul von Klingenberg i 1664 overtog Dueholm som privateje.

Tiden gik med forskellige ejere, indtil Regimentskvartermester Anders Tøttrup, der havde ejet Dueholm og Dueholm Kloster mølle fra 1797, blev træt af den lille vandfattede vandmølle, der grundet vandmangel ikke var i stand til at male i tørre somre, og ej heller i froststrengte vintré. Han havde bestemt sig for, at udskifte den med en vejrmølle, og udstedte derfor følgende fæstebrev til mølleren Mikkel Sørensen:

»No 3. C.7. 12 skilling 1802.

Underskrevne Kapitaen Tøttrup til

Dueholm, stæder og hermed bortfæster til Mikkel Sørensen, Houtoft, bygningerne af på den, ifølge bevilning af 14. april dette år, nedlæggende mølle, bestående af et rålingshus og et do. til stald og gadehus til beboelse og brug, samt den sønden for Dueholm liggende jordkast, Enghaven kaldet, til dyrkning og græsning, på følgende vilkår:

1. Mikkel Sørensen betaler herpå Dueholm alle personelle skatter og tiender af sig, familie og tjenestefolk, årlig til rette tid.
2. Holder han husene, som efter den hermed fastsatte syns og taxationsforretning ere imodtaget og var i god og forsvarlig stand, ej jorden i Enghaven (hvoraf ikke må mere pløjes end det der allerede har været taget under ploven og det øvrige af samme til høeslet) til upligt eller bruge lade, men samme i alle deele forsvarlig gjøde og behandle, samt ligeledes holde diget eller gjerdet om bemeldte Enghave med sin heede, til alle tider i god forsvarlig stand. Jorden til digets vedligeholdelse udvises i nærheden af Dueholm mark - hvorimod Mikkel Sørensen nyder årlig fri græsning imellem Dueholm brugers kjøer og får på Dueholm mark for 1, siger Een, og 6, siger sex får med den affødning af lamme som bemeldte 6 får fåe dette år de fremsendes til græsning, men at ingen videre tillæg på nogen måde må finde sted. Ligeledes nyder han og fri græsning udvist til hans vædder af spansk art, at tøjres på grønningen eller pøtterne ved landevejen ved Dueholm, og imellem under bakken ved kalkovnen, men dog afsides fra gårdens kreaturs drift. - Samtlige kreaturer må være frie for al sygdom og smitte om de skal vorde antagne i græs. - Af ildebrænd nyde fæsteren efter udvisning på Dueholm Mark, men som han dog selv ved egen folk besørger graved og bjergede, almindelige bondelæs 3 læs fladtørsv og 2 læs skudtørsv. - Fiskeriet i åen fra fjorden til huset af den nedlæggende mølle tilståes fæsteren ligeledes fri for afgift, dog således, at han aldeles intet må foretage sig til vandets stemning, men det forbeholdes hosbonden, at foretage sig til dets afledning, hvad han for godt befinder. - På ovenstående vilkår må fæsteren Mikkel Sørensen Houtoft nyde, bruge og i fæste beholde, sin livstid,

Bertil Larsen

DK-8260 VIBY J.

bemeldte hus med sine påståede bygninger tillige med Enghaven, sålænge han svarer som meldt, og iøvrigt holder sig Hans Majestæts lov og forordninger efterrettelig, samt opfylder denne sin fæstekontrakt. -

Dueholm, den 4de juni 1802
Tøttrup (L.S.)

Ligelydende heraf, med derved fæstede originale synsforretning, har jeg imodtaget, som jeg i alle måder skal holde mig efterrettelig.

Dueholm et supra
Mikkel Sørensen Møller.«

Den 58-årige Mikkel Sørensen og hans 68-årige kone Dorthe kunne nu se frem til en nogenlunde lys alderdom, de kunne gå og hygge sig i det gamle møllehus. Konen døde ca. 9 år senere, nemlig den 30. marts 1811. Og Mikkel Sørensen døde 29. juni 1832.

Anders Tøttrup lod 1803 opføre en 5 etagers hollandsk vejrmølle på bakken vest for Dueholm (omtrent hvor Rørsangervej 17 nu ligger). Der gik en vej direkte fra Dueholm, ned en om bakken, op til møllen.

Møllen var en hollandsk grube melkjælder mølle, ottekantet, 5 etager høj og med 4 kværne. Tømmeret var for en stor del af eg og møllen var tækket med stråtag, undtagen den underste etage, der var grundmuret.

Møllehuset, der lå øst - vest, var 16 fag langt og 10 alen bredt. (ca. 20 m langt og 6,20 m bredt). Det var bygget af fyr over - og undertømmer, murede vægge og stråtag, indrettet med møllestue, skrivekammer, 2 andre kamre, køkken og arbejdshus. I værelserne var der fjælgulv og i hele huset var der loft over, vinduer og døre, samt skorsten af brændt sten.

Møllehuset blev brandforsikret for 800 rigsdaler, møllen for 10.200 rigsdaler, i alt 11.000 rigsdaler.

Det skulle dog ikke blive nogen gammel mølle. Allerede den 17. april 1814 brændte møllen, men blev genopført samme sted, af pommersk fyr og forsynet med melkværn, en brækkværn og pillesten.

Der skulle nu gå ca. 30 år inden den røde hane atter galede. Den 3. juni 1845 måtte Poul Ulrich Ernst Tøttrup til Dueholm se sin mølle nedbrændt til grunden.

Men før møllen var genopført, solgte han såvel Dueholm som mølle

Dueholm mølle, Vesterbro ca. 1900. Vingerne var 33 alen (25¼ m) lange.

til agent Nicolaj Nyholm. Tøttrup skulle dog forestå opførelsen af den nye Dueholm Mølle, som der allerede var skrevet kontrakt på. Ydermere skulle møllen flyttes ud til Viils landevej (Vesterbro). Den nye mølle blev opført på en 6-alen høj grundmur af 3½ stens tykkelse nederst, og som endte med 2½ sten øverst. Tømmeret var fyr, beklædt med brædder og yderst dækket af spån. Møllen var med svikstilling og omrikke med sætning, værket delvis af jern, resten af eg og bøg. Møllen var en såkaldt sjællændermølle i 3 etager foruden kælder og hat, med et vindfang på 34 alen. Indretningen i møllen var 2 melkværne, 1 flækkværn og 2 skalkværne, 2 sigte samt 1 grynkværn og 1 blæsemaskine med sold. Stenen i melkværnen 10 kvarter og den anden 8¼ kvarter. Møllen blev forsikret for 11.000 rigsdaler.

Den 15. december 1855 købte procurator P. C. Bendix møllen fri fra Dueholm, med et jordtilliggende af hartkorn 1 td. - 3 skp. - ¼ alb. Købspris 9.600 rigsdaler.

Den 13. december 1858 solgte han møllen, med forpagterbolig og et mindre jordtilliggende, til møllefor-

pagter Jørgen Madsen. Salgspris 8.000 rigsdaler.

Samme Jørgen Madsen var en initiativrig mand, og i 1862 oprettede han et bageri ved møllen, ligesom han anlagde en lille plantage med ca. 1.000 træer. Denne plantage gjorde, at han fik tildelt sølvmedalje af Selskabet til havedyrknings Fremme, for den smukke og velholdte plantage.

Den 6. marts 1869 blev Dueholm Mølle atter flammernes bytte, og følgende kunne læses i avisen:

»Nykjøbing, den 6te Marts.

Den udenfor Byen beliggende »Dueholmmølle«, tilhørende Mølleieier Madsen, nedbrændte aldeles inat. Ilden brød ud af Hatten Kl. mellem 12 og 1, og Kl. henved 5 Morgen var Møllen brændt. Man formoder, at Ilden er fremkommen ved Ophedning af Sølen, da Møllen havde været i Gang hele den foregaaende Dag, indtil Kl. 7 Aften. Da Vinden blæste temmelig stærkt af Nord og Nordost, var der Fare for de foran Møllen beliggende Bygninger, hvilke dog heldigvis reddedes.

Møllen var forsikret i Landets almindelige Brandforsikringsforening

for 7.000 Rd. Alt i samme værende Inventarium, hvoraf endeel var forsikret for 300 Rd. brændte.« (Sølen er den kampesten, der virkede som leje for træakselen til vingerne).

Jørgen Madsen, der selv var møllebygger, bestilte en 4-etagers hollandsk vejr mølle hos møllebygger Olsen i Randers, der skulle have 5.500 rigsdaler for møllen frit leveret i Nykøbing havn. Madsen skulle så selv forestå opstillingen af møllen.

Den 22. august 1869 blev møllen af taxationsmændene til brandforsikringen taxeret til 17.700 rigsdaler, og de undlod ikke i taxationsattesten, at omtale med hvilken dygtighed og omhu arbejdet var udført.

Jørgen Madsen havde mange interesser og var kendt som en stor dyreven. Dette egenskab havde han fælles med sin kone. De blev da også præmieret for samme. Den 15. oktober 1892, mødte en deputation fra »Foreningen til dyrenes Beskyttelse« op på Dueholm Mølle, og overrakte hr. og fru Madsen diplom for udvist nidkærhed i opfyldelsen af menneskets pligter mod dyrene, samt et smukt, indvendig forgyldt sølvbæger med foreningens emblem og inskription:

»Møllejer J. Madsen
og Hustrue Marie Madsen
Dueholm Mølle«.

Derudover en årgang af bladet »Dyrevennen«. Denne erkendtlighed gjorde at Madsens tamme stork Peder, blev benådet. Den var ellers dødsdømt grundet sin aggressivitet som var meget kendt. Man kunne da også i september 1889 læse følgende i avisen.

Møller Madsens tamme stork.
»Da Peter stak af fra Dueholm Mølle«.

Tænk Jer, den berømte »Peter Madsen« ikke mere set er. Han om hvem der gik et ry, ville over land og by. Da i sine unge dage, han på møllen blev tilbage, mens de andre kammerater drog mod syd på lange farter.

Strængt det var ved vintertid, sneen dækked jorden hvid. Når i engen om han spanked, ingen fede frøer vanked.

Men med lækre ålehoeder, blev han fodret af sin »Moder«. Efterhånden Madsens myndling blev omtrentlig alles yndling.

Men tilsidst han blev et skarn, skræk for mangt et skolebarn. Ondskabsfuld omkring han trasked hvæsende med vinger basked. Trådte damerne på slæbet, hugged folk i arm med næbet. Og som ægtemand en slyngel, svigted både viv og yngel.

Nys han gik på storketræk i de lange røde hoser, og med kjærrest fløj han væk. Ned til Nilens varme moser. Godtfolk, tag jer vel i vare, stol ej på »Ægyptens Søn«. Ellers kan I let erfare:
»Utak det er verdens løn«.
Moral.

Storken Peter svarede i avisen med 10 lange vers, at den ikke var taget til Ægypten, men blot havde været en tur i Tyskland, og nu atter var at finde på Dueholm Mølle.

Den 10. marts 1879 fik Jørgen Madsen tildelt sølvmedalje, af »Selskabet til Havedyrkningens Fremme«, for sin smukke og velholdte plantage. Medaljen blev overrakt af godsejer Mansa til Søe, ved en højtidelighed på hotel »Harmonien«.

Den 20. januar stiftes Møller Madsen og hustrues udstyrslegat, for piger fra Nykøbing by og landsogn, stor 2000 kr.

Den 19. september 1893, døde møllejer Jørgen Madsen, 74 år gammel.

Efter Jørgen Madsens død, overtog plejesønnen Hans Hansen møllen, men solgte den i 1916 til møller Niels Toft fra »Nørre Mølle«.

I 1931 solgte Niels Toft, Dueholm Mølle til møller Poul Kristian Poulsen, der siden 1896 havde ejet og drevet Nørrelund Mølle i Øster Assels. Poul Poulsen nåede dog kun at drive Dueholm Mølle i godt 6 år, inden han grundet svigtende kræfter og helbred, måtte overlade møllen til sønnen Kaj Poulsen.

Den 25. maj 1943 kunne følgende læses i Morsø Folkeblad:

»Dueholm Mølle foran nedrivning. Møllejer Kaj Poulsen vil om-

bygge møllen, så den mister sit karakteristiske præg. En sag, der vil vække både sorg og protest. Hvis ikke kræfter udefra griber ind, vil den gamle, skønne Dueholm Mølle i Nykøbing i løbet, af få måneder være forsvundet - i dens sted vil være rejst en jernmølle. En af byens skønneste og mest kendte bygninger vil dermed for stedse være forsvundet. Meddelelsen herom vil utvivlsomt vække både forbavselse og harme ikke blot i direkte interesserede kredse, men overalt på øen og i særdeleshed i Nykøbing, for hvilken den gamle mølle er blevet et vartegn.«

Resultatet blev som ventet, der blev stort røre blandt befolkningen i såvel by som på landet, og der blev nedsat et udvalg med bankdirektør C. Poulsen som formand, der skulle forsøge at finde frem til en løsning, der kunne bevare møllens oprindelige udseende for fremtiden.

Byen lovede et tilskud på 3.000 kr. og der blev samlet 5.000 kr. ind blandt borgerne i såvel by som på landet. I alt 8.000 kr. som var det beløb det ville koste at bringe møllen i stand. Men udvalgets forhandling med møller Poulsen lykkedes desværre ikke.

Man opnåede dog en udsættelse af møllens nedrivning.

I årene fremover dukkede der jævnligt avisartikler frem om møllen.

Den 28. februar 1945 købte vognmand Laust Gade møllen, uden tvivl med det formål at redde møllen. Han måtte dog ret hurtigt opgive tanken, og allerede samme år solgte han møllen til snedkermester Peter Hougård Nielsen.

Der var stadig kræfter der arbejdede på møllens bevarelse, og i august 1949 forsøgte ungdomskorpset F.D.F. at købe møllen, men heller ikke dette forsøg skulle lykkes.

Møllen blev mere og mere forfalden, og dele af hatten begyndte at falde ned. Uden at kunne sige det med sikkerhed, mener jeg, at den første stolte og flotte mølle drog sit sidste suk i 1960.

Skulle jeres vej falde forbi Vesterbro No. 43, så tænk på at her lå engang øens største og flotteste mølle.

»Dueholm Mølle«.

Ingen har anet du var smuk, før du nu har draget dit sidste suk.

01. DUEHOLM MØLLE

Arkiv No.: 11.05.00

THISTED AMT

Side/del:

Nykjøbing Mors. Dueholm Mølle.

14/2-07

Kopi postkort; o. 1907

Bertil Larsen

DK-8260 VIBY J.

01. Dueholm Mølle,
Thisted amt.

11.05.00

Fotograf: Postkort

Film / neg. & CD-no.: kopi

Dato: - udateret

Billedarkiv:

arkiv reg. no.: 11.05.00

sl. DUEHOLM MOLLE, MORS

film/neg. no.: Postkort

fotograf:

dato: ca. 1915

ol. DUEHOLM MØLLE
THISTED AMT

FILM/NEG. NO. KOPÍ

fotograf: UKENDT

Dato: 0. 1940

